

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Andersson Elin
010-225 3368

Yttrande

Datum
2015-06-15

Dnr (anges vid skriftväxling)
424-2880-2015

Regeringskansliet
Miljödepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se

Underlag till kontrollstation 2015 för anpassning till ett förändrat klimat

Länsstyrelsen har från Miljödepartementet fått en remiss på utredningen *Underlag till kontrollstation 2015 för anpassning till ett förändrat klimat* (SMHI, Klimatologi Nr 12, 2015).

SMHI har under år 2014 haft i regeringsuppdrag att sammanställa kunskap om nuvarande och framtida risker och konsekvenser för samhället av ett förändrat klimat, till exempel effekter på samhällsviktiga funktioner och människors hälsa. Arbetet har också omfattat en kartläggning över vad som genomförts sedan Klimat- och sårbarhetsutredningen presenterades år 2007.

Utifrån det underlaget har SMHI sammanställt ett stort antal åtgärdsförslag samt i en syntes i kapitel 3 utverkat en Färdplan för att anpassa Sverige till ett förändrat klimat.

SMHI:s utredning visar på ett stort behov av fortsatta insatser. Utredningen anger sammanfattningsvis att Sverige har behov av en långsiktig färdplan och att de viktigaste slutsatserna för fortsatt arbete är:

1. Regelverk behöver anpassas, roller och ansvar samt strategier och mål måste tydliggöras.
2. Prioriterade forsknings- och utvecklingsinsatser, som fyller identifierade kunskapsbehov inklusive långtidsövervakning, behöver finansieras.
3. Kunskap, beslutstöd och prognos- och varningssystem behöver göras mer tillgängliga.
4. Hur kostnader ska fördelas mellan olika aktörer och hur resurser till prioriterade åtgärder ska säkerställas, behöver klarläggas.

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Jämtlands län anser att det är punkt 1 om roller, ansvar och målsättningar samt punkt 4 om finansiering som i dagsläget har allra högsta prioritet. Tyngdpunkten i Sveriges klimatarbete har hittills legat på punkt 2 och 3 om kunskapsuppbyggnad och forskning, och även om det fortfarande krävs insatser där så bör fokus ligga på att tillämpa redan befintliga kunskaper och insikter, samt att upprätthålla en långsiktig miljöövervakning för att kunna skapa index och följa trender i både natur och samhällsutveckling.

Länsstyrelsens synpunkter på Färdplanen – den syntes av åtgärdsförslagen som presenteras i kapitel 3 – redovisas i detta dokument, medan synpunkter kring enskilda åtgärdsförslag i kapitel 3 och 7-12 redovisas i bilaga.

Allmänt

Länsstyrelsen anser att utredningen i det stora hela är gedigen och grundligt utförd och innehåller många relevanta och bra förslag på åtgärder för att intensifiera och förbättra arbetet med anpassning till ett förändrat klimat.

Om Färdplanen utförs enligt utredningens förslag så bedömer Länsstyrelsen att den kommer att skapa en bra utgångspunkt för ett effektivt nationellt arbete med klimatanpassning, och en bra grund för att implementering i alla sektorer. Föreslagen organisation ger också goda förutsättningen för att skapa tvärsektorieell samverkan och utbyte, och att arbetet då kan effektiviseras, hantera målkonflikter och ta vara på synergieffekter.

För att övervaka de klimatförändringar som sker och för att följa upp effekter av åtgärder så behövs en ökad satsning på långsiktig miljöövervakning i olika former. Detta behov lyfts också på flera ställen i utredningen vilket är positivt.

Det hade ytterligare bidragit till att tydliggöra förslagen och möjligheten att genomföra dessa om utredningen hade kompletterats med en sammanställning över förslagets skattade kostnader.

Länsstyrelsen hade gärna sett att utredningen lagt större tyngdpunkt vid den regionala och lokala klimatanpassning som måste ske utanför offentlig verksamhet. Inte minst kring näringslivets sårbarheter och behov av anpassning, men också kring möjligheter till näringslivsutveckling, innovationer och den teknikutveckling

som kan komma i spåren av denna stora natur- och samhällsomställning.

Regering och departement med rådgivande funktioner

Lännsstyrelsen ser övergripande positivt på Färdplanens förslag om samordning inom regering och departement, och stödjer särskilt förslagen om att ta fram en nationell strategi och handlingsplan som ytterligare klarlägger roller, ansvar och möjlighet till stöd. Klimatanpassning kräver bättre koordinering och tydliggörande av roller och ansvar både vertikalt mellan administrativa och politiska nivåer och horisontellt mellan sektorer.

Att tillsätta en rådgivande nationell expertkommitté för klimatanpassning, ser Lännsstyrelsen som en bra och viktig åtgärd, men istället för att den här utredningen ger förslag om att expertkommittén ska ledas av Kunskapscentret så bör en oberoende utredare se över vilken myndighet som bäst tar den rollen.

Lännsstyrelsen ser det å ena sidan vara naturligt om ledarskapet för expertkommittén skulle följa uppdraget om en nationellt samordnande myndighet för klimatanpassning. Å andra sidan har effekterna av klimatförändringar och hur bra Sverige lyckas med klimatanpassning en stor påverkan på möjligheten att nå flertalet av miljökvalitetsmålen, och därför skulle expertkommittén möjligen kunna underställas Miljömålsberedningen och dess uppdrag om klimatpolitiskt ramverk, klimatlag, samhällsekonomiska konsekvensanalyser och förslag om finansiering.

Lännsstyrelsen stödjer förslaget om att en utredning av ansvarsfrågan, med fokus på verksamhetsområde och sakfrågor, är fundamentalt och understryker att det behöver kopplas till både förslaget om översyn av lagar och regler samt förslaget om en utredning av finansieringsfrågan. Det är viktigt att tydliggöra ansvarsfördelning på alla nivåer, från Staten, Region etc. till medborgare/fastighetsägare och utreda hur finansiering samt säkerställande av resurser kan lösas angående åtgärder för klimatanpassning.

Lännsstyrelsen instämmer i utredningens förslag om att tillsätta en utredning som tydliggör vilka regelverk som behöver ses över och anpassas. Lännsstyrelsen vill i detta sammanhang poängtera vikten av att förmedla praxis kring hur befintlig lagstiftning har använts eller kan användas som verktyg.

Nationell myndighetssamordning

Länsstyrelsen stödjer förslaget om att utse en samordnande myndighet för myndighetskoordinering och kunskapsspridning. Beslutet om vilken myndighet som ska utses bör dock föregås av att en oberoende utredare tydliggör vad det samordningsuppdraget ska innebära och att utredaren utifrån det föreslår vilken myndighet som bäst tar den rollen.

Här bör man kunna ta vara på de erfarenheter och utredningar som gjorts inom Sveriges miljömålsarbete. Den parlamentariskt utsedda Miljömålsberedningen ger regeringen råd, skapar debatt om hur miljö kvalitetsmålen ska nås samt arbetar kontinuerligt och på uppdrag av regeringen ta fram förslag på strategier med etappmål, nationella styrmedel och underlag för miljöarbetet inom EU och internationellt. Naturvårdsverket har å sin sida en samordnande roll för uppföljning, informationsspridning, etc.

De olika aktörerna inom miljöövervakning och deras roller behöver tydliggöras. Vem ansvarar för att övervaka klimatförändringarna i de miljöövervakningsprogram som finns? Ett tydligt nationellt ansvar för miljöövervakning av klimatförändringar behövs för att säkerställa behovet av långsiktighet i övervakningen.

Underlag till uppföljning och utvärdering av nationella strategier och handlingsplaner

Länsstyrelsen anser att den myndighet som får det övergripande samordningsansvaret för myndighetskoordinering och kunskapsspridning även bör ha ansvaret för att sammanställa och kommunicera den övergripande uppföljningen. Risken med att tilldela uppföljningsansvar till tre olika myndigheter är annars att det sker dubbelarbete och att synergieffekter och målkonflikter missas i utvärderingen. Det kan tvärtom finnas vinster i att sätta ut eventuella stuprör och utöka samverkan mellan dessa tre myndigheter.

Övriga expert- och sektorsmyndigheter får i enlighet med utredningens förslag om nationell sektoriell samordning, se nedan, i uppdrag att följa upp klimatanpassningsarbetet inom sina ansvarsområden. Detta kan således levereras till myndigheten med övergripande samordningsansvar, som i sin tur drar lärdomar ur, kommunicerar och utvecklar uppföljningen.

Även här kan man ta lärdom från miljömålsarbetet, där Naturvårdsverket har motsvarande samordningsansvar för uppföljning och utvärdering.

Underlag till prioriterade forsknings- och utvecklingsinsatser, samt tillgängliggörande av kunskap och beslutsstödsverktyg
Länsstyrelsen stödjer förslagen om insamlande av underlag för forskning, utveckling och tillgängliggörande, men öppnar enligt tidigare resonemang upp för en eventuell korrigerande för de uppgifter som i utredningen tilldelats SMHI. Det bör vara en oberoende utredare som får lämna förslag på vilken myndighet som tar fram underlag för prioriteringar, kunskapsspridning och således även driften av den nationella klimatanpassningsportalen.

Nationell sektoriell samordning

Länsstyrelsen stödjer förslaget om att nationella sektors- och expertmyndigheter får inskrivet i sina instruktioner att initiera, stödja och följa upp klimatanpassningsarbetet, samt att de får det mer specifika uppdraget att ta fram mål och handlingsplaner för sina respektive ansvarsområden. Sektors- och expertmyndigheterna kan då utgöra ett tydligare stöd till och underlätta länsstyrelsernas regionala samordning, och även utgöra en tydligt uttalad mottagare av den återkoppling som kommer ifrån regionala och lokala aktörer.

Regional samordning

Länsstyrelsen instämmer i utredningens förslag om att ge länsstyrelserna fortsatt regionalt samordningsansvar.

Förslaget att länsstyrelsernas samordningsfunktion (ordförandegrupp med tre län) ska finansieras med en särskild tjänst är inte förankrat hos samtliga länsstyrelser och dess nätverk. Nätverket fungerar generellt mycket bra i den form som det idag administreras och finansieras (roterande ordförandeskap/administration) och ska denna förändras så bör länsstyrelserna genomlysas detta med en bredare analys och diskussion kring fördelar och nackdelar.

Lokal samordning

Länsstyrelsen instämmer i utredningens förslag om att tillföra statliga medel som ekonomiskt stöd till kommunerna. Det behövs en initial finansiering för att såväl analysera och prioritera kommunernas viktiga åtgärder som att upprätta en organisation och inarbeta rutiner för löpande hantering av frågan. Därutöver behövs det finansiering för att utföra de prioriterade åtgärder som identifierats som viktigast för en hållbar utveckling i varje kommun.

Länstyrelsen instämmer också i förslagets summa om 1 miljon per kommun, men anser det endast motiverat initialt under de första åren. När kommunerna har gjort analyser och handlingsplaner för klimatanpassningen bör denna finansiering åtminstone till viss del kunna differentieras mellan kommunerna så att medlen optimeras utifrån kommunernas skiftande förutsättningar och behov; natur, samhällsstruktur, ekonomi, tillväxt, etc.

Länstyrelsen föreslår att varje kommun tillförs en likvärdig grundfinansiering och att kommunerna för resterande medel har möjlighet att söka medel för den typen av åtgärdsarbete som prioriteras inte bara av kommunen utan även regionalt eller nationellt.

Länstyrelsen vill understryka vikten av att kommunerna ges ett tydligt samordningsansvar för hela det geografiska området, och således inkludera risk- och sårbarhetsanalys, åtgärdsförslag samt stimulering av klimatanpassningsarbete även för andra verksamheter än den kommunala.

Finansiering

Länstyrelsen ser finansieringsfrågan som högst relevant, och särskilt i nuvarande skede där de flesta offentliga och privata organisationer inte ens har analyserat vilka risker och sårbarheter som klimatförändringarna kan medföra.

Länstyrelsen bedömer att det är i redan befintliga strukturer och ordinarie verksamhet som de flesta klimatanpassningsåtgärder behöver äga rum, men i de flesta organisationer krävs det initialt särskilda resurser att förankra nya sakområden, och den finansieringen är inte tydlig och åtkomlig i många organisationer idag.

Utöver initial förstärkning för att förankra klimatanpassningen som en viktig samhällsfråga så krävs det tillskott i finansiering för åtgärder som inte kan hanteras inom ordinarie verksamhetsstyrning, och då främst för prioriterade åtgärder där de samhällsekonomiska och hälsomässiga riskerna bedöms som högst.

Länstyrelserna har hittills utgjort viktiga noder för intresse- och kunskapshöjning på regional och lokal nivå. Länstyrelserna har levererat gedigna kunskapsunderlag och verktyg som grund för Sveriges klimatarbete, vilka delvis redovisas i utredningen och dess bilagor. Det återstår emellertid mycket arbete för att fullt ut implementera dessa i offentlig verksamhet och näringsliv, och att

system för uppföljning och lärande ska komma på plats. Länsstyrelsen instämmer därför i utredningens förslag om en riktad och långsiktig finansiering av länsstyrelsernas klimatanpassningssamordning.

Miljöövervakning av klimatförändringar är ett långsiktigt åtagande som också kräver långsiktiga finansieringslösningar för att vi ska kunna säkerställa de tidsserier som behövs för att tidigt upptäcka förändringar i miljön kopplade till förändringar i klimat. Detta lyfts förtjänstfullt i texten men det saknas förslag på hur detta ska lösas.

Övrigt

Länsstyrelsen föreslår att regeringen uppdrar åt ansvariga organ att i lärande- och forskningssyfte dokumentera och utvärdera samhällsstörningar som kan kopplas till klimatförändringar (till exempel översvämningar i urbana områden, värmeböljor eller höga flöden) och tittar över vad man kan lära och förbättra både i hantering/beredskap och i det förebyggande arbetet. Det bör också till varje sådan utvärdering kopplas en framtidsanalys, som tar höjd för kommande klimatförändringar och som gör en bedömning av vilka ökade eller minskade effekter och kostnader som hade kunnat finnas i ett förändrat klimat.

I Länsstyrelsens yttrande har följande handläggarkompetenser medverkat: klimatanpassning, vattenförvaltning, miljöövervakning, miljöskydd, byggnadsantikvarie, arkitekt, försvarsdirektör, lantbruksrådgivare och länsveterinär.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Jöran Hägglund efter föredragning av samordnaren för klimatanpassning Elin Andersson. I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Susanna Löfgren och biträdande länsråd Bengt-Åke Strömquist.

SR

SR

Jöran Hägglund
Landshövding

Elin Andersson
Samordnare Klimatanpassning

<p>Bilaga till Yttrande 2015-06-15</p> <p>Sammanställning av åtgärdsförslag i rapporten "Underlag för Kontrollstation 2015 för anpassning till ett förändrat klimat" (SMHI, Klimatologi Nr 12, 2015).</p>	<p>Huvudsakliga aktörer</p>	<p>Skattad kostnad (kr) Avser initialkostnad alt. löpande årskostnad. För angivna kostnadsintervall genomgående räknat lägsta nivå.</p>	<p>Remissynpunkt</p>
<p>Förslag 3:1</p> <p>Sverige deltar aktivt i arbetet med att säkerställa att samarbete inom EU stödjer medlemsländernas arbete med klimatanpassning. Speciellt verkar Sverige för ökad användning av EU-fonder till klimatanpassning. En nationell strategi och handlingsplan tas fram med utgångspunkt från EU:s klimatanpassningsstrategi. Rutiner för uppföljning etableras. Underlag till strategin tas fram av den föreslagna nationella expertkommittén för klimatanpassning. Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI ansvarar för underlag till uppföljning, tillsammans med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, samt Naturvårdsverket.</p>	<p>Kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI MSB Naturvårdsverket</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 3:2</p> <p>Kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI får i uppdrag att, tillsammans med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, koordinera svensk medverkan i implementering av en gemensam klimatanpassningsstrategi för Östersjöregionen. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap bidrar specifikt till frågor som rör samarbete kring arbete med naturolyckor. Uppdraget innebär även ett svenskt stöd till Council of the Baltic Sea States för koordinering av klimatanpassning i Östersjöregionen. Kostnaden per år för detta uppskattas till ca 300 000 kronor till Sveriges meteorologiska institut och 100 000 kronor till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.</p>	<p>Kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI MSB</p>	<p>400 000</p>	<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 3:3</p> <p>En kontaktpunkt för klimatanpassning utses inom de departement som berörs av klimatanpassning. Dessutom etableras ett departementsöverskridande forum. Syftet är att säkerställa en tvärsektorieell klimatanpassningspolitik. En viktig del av detta är att klimatanpassning integreras i uppdrag till nationella myndigheter.</p>	<p>Berörda departement</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 3:4</p> <p>Regeringen tillsätter en nationell expertkommitté som löpande stöd till den departementsövergripande koordineringsfunktionen. Kommitténs arbete leds av Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI.</p>	<p>Ny nationell expertkommitté</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>

<p>Förslag 3:5 Berörda sektors- och expertmyndigheter får i uppdrag att utarbeta och följa upp nationella mål och handlingsplaner för sina respektive ansvarsområden. Som en del av detta uppdrag bör myndigheterna prioritera ett snabbt genomförande av klimatåtgärder som föreskrivs i de program som finansieras genom Europeiska strukturfonder och investeringsfonder B12onder, särskilt de program som finansieras av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) och Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF).</p>	Berörda myndigheter		Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15
<p>Förslag 3:6 Berörda sektors- och expertmyndigheter får inskrivet i sina instruktioner att de ska initiera, stödja och följa upp klimatanpassningsarbete inom sitt ansvarsområde.</p>	Berörda myndigheter		Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15
<p>Förslag 3:7 Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI får övergripande ansvar för samordning av nationella myndigheters arbete, samt för samordning mellan regionala och nationella myndigheter. Dessutom får myndigheten ansvar för samordning av nationella myndigheters kunskapsstöd till länsstyrelser och andra aktörer. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap bidrar med samordning av att förebygga och hantera olyckor och kriser i dagens och framtida klimat. Naturvårdsverket bidrar med samordning av klimatförändringsaspekter i miljömålsarbetet Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI etablerar ett gemensamt forum för koordinering av de tre myndigheternas nationella samordningsansvar</p>	Kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI MSB Naturvårdsverket		Länsstyrelsen föreslår att man i lärande- och forskningssyfte dokumenterar och utvärderar samhällsstörningar som kan kopplas till klimatförändringar (till exempel översvämningar i urbana områden, värmeböljor eller höga flöden) och tittar över vad man kan lära och förbättra både i hantering/beredskap och i det förebyggande arbetet. Det bör också till varje sådan utvärdering kopplas en framtidsanalys, som tar höjd för kommande klimatförändringar och som gör en bedömning av vilka ökade eller minskade effekter och kostnader som hade kunnat infinna sig i ett förändrat klimat. (SE)
<p>Förslag 3:8 Naturvårdsverket får tillsammans med miljömålsansvariga myndigheter i uppdrag att se över förutsättningarna att nå miljömålen i tidsperspektivet 2020-2100 med hänsyn till klimatförändringar. I uppdraget ingår att bedöma om målen är relevanta i ett föränderligt klimat, samt vid behov föreslå förändringar i formuleringar av mål, indikatorer och åtgärdsprogram. Bedömningarna ska ta hänsyn till regionala skillnader</p>	Naturvårdsverket		Förslaget bör kompletteras med ett uppdrag att sammanställa den miljöövervakning som finns som är kopplad till klimatförändringar för att få ett bra underlag för fortsatta diskussioner om t ex utformning av lämpliga indikatorer. (AL)
<p>Förslag 3:9 Miljömålsrådet får i uppgift att väga in effekter av klimatförändringar i sitt arbete.</p>	Miljömålsrådet		Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15
<p>Förslag 3:10 Regeringen ger en särskild utredare i uppdrag att se över lagstiftning och regelverk så att de är ändamålsenliga för klimatanpassning av Sverige.</p>	Ny statlig utredning		Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15
<p>Förslag 3:11 Länsstyrelserna får långsiktig finansiering för regionalt samordningsansvar för klimatanpassningsarbetet i länen. I arbetet ingår stöd till och samordning mellan kommuner och andra aktörer i länet, samt samordning med nationella myndigheter. Länsstyrelserna ska följa upp sina handlingsplaner, samt bidra till nationell rapportering och uppföljning.</p>	Länsstyrelsen		Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15

<p>Förslag 3:12</p> <p>Nationell finansiering ges till kommuner för en tidsbegränsad samordnad funktion för klimatanpassning. Kostnaden uppskattas till 1 miljon kronor per kommun och år för en period på ca 3 år per kommun. Kommunerna ska årligen redovisa hur medlen har använts och vilka resultat som de lett till.</p>	Kommuner	834 000 000	<i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i>
<p>Förslag 3:13</p> <p>Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI får i uppdrag att koordinera arbete med att identifiera prioriterade behov av forskning och utveckling, databaser, verktyg och stöd, samt föra dialog med forskningsfinansiärer. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får i uppdrag att bidra genom prioriteringar som görs inom Nationell plattform för arbete med naturolyckor, samt genom att beställa forskning inom området samhällsskydd och beredskap. Naturvårdsverket får i uppdrag att bidra genom samordning av prioriteringar kopplade till miljömålsarbetet.</p>	Kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI MSB Naturvårdsverket		<i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i>
<p>Förslag 3:14</p> <p>Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI får i uppdrag att rapportera identifierade behov av sektorsöverskridande forskning och utveckling, inklusive databaser, verktyg och stöd till forskningsfinansiärer. Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI får i uppdrag att rapportera prioriterade sektorsöverskridande forsknings- och utvecklingsbehov till den nationella klimatanpassningskommittén samt till regeringen, som underlag till utformning av regeringsuppdrag, samt till forskningspropositionen för 2017-2020.</p>	Kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI		<i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i>
<p>Förslag 3:15</p> <p>Regeringen ser i budgetarbetet över hur prioriterade behov kopplade till tillgängliggörande av kunskap, databaser, beslutsstöd samt prognos- och varningssystem kan integreras i regeringsuppdrag. Det departementsöverskridande forum som beskrivs i förslag 3:3 säkerställer att klimatanpassningsaspekter inkluderas i fler regeringsuppdrag än de som berör medel som är direkt avsatta för klimatanpassning (anslag 1:10).</p>	Regeringen Nytt departementsöverskridande forum		<i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i>
<p>Förslag 3:16</p> <p>Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI får i uppdrag att tillgängliggöra befintliga verktyg och stöd för klimatanpassningsarbete. Dessutom får centrumet i uppdrag att identifiera ytterligare behov av verktyg och stöd med fokus på sektorsöverskridande frågor.</p>	Kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI		<i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i>
<p>Förslag 3:17</p> <p>Verktyslådor och andra beslutsstöd ska inkluderas i Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI:s rapportering av identifierade behov (förslag 3:14) till forskningsråd och till den föreslagna nationella expertkommittén för klimatanpassning (förslag 3:4)</p>	Kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI		<i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i>

<p>Förslag 3:18 Arbetet vid Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI med den nationella klimatanpassningsportalen stärks genom att flera myndigheter, men även näringslivets branschorganisationer, ansluter sig till samarbetet.</p>	<p>Kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI Fler myndigheter Näringslivets branschorganisationer</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 3:19 Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI får från och med 2016 ett utökat ansvar enligt förslagen ovan. I samband med att ansvarsområdet för centrumet utökas, får centrumet långsiktig finansiering. Driften av centrumet skrivs in i instruktionen för Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut. Kostnaden för att driva ett utökat centrum bedöms initialt till 12 miljoner kronor per år. På sikt ser vi dock att det utökade ansvaret kan leda till behov av ytterligare finansiering.</p>	<p>Kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI</p>	<p>12 000 000</p>	<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 3:20 Riksantikvarieämbetet får i uppdrag att under 2015, i samråd med andra berörda myndigheter, ta fram ett förslag på ett nationellt kompetenscentrum för klimatanpassning och kulturmiljöfrågor i ett förändrat klimat. Folkhälsomyndigheten, tillsammans med Statens veterinärmedicinska anstalt får i uppdrag att under 2015, i samråd med andra berörda myndigheter, ta fram ett förslag på ett nationellt kompetenscentrum för hälsofrågor och klimatanpassning. Livsmedelsverket får, från och med 2016, långsiktig finansiering för att, tillsammans med andra myndigheter och berörda aktörer, bygga upp och driva ett nationellt kompetenscentrum för stöd, utbildning och utvecklingsarbete för dricksvattenförsörjning i ett förändrat klimat. Kostnaden uppskattas till 8 miljoner per år och inkluderar även VAKA-gruppens stöd till krishantering till kommuner och bolag. Jordbruksverkets får, från och med 2016, långsiktig finansiering för att, tillsammans med andra myndigheter och berörda aktörer, bygga upp och driva ett nationellt kompetenscentrum för jordbrukets vattenhushållning i ett förändrat klimat. Kostnaden uppskattas till 5 miljoner per år. Statens geotekniska institut får i uppdrag att under 2015, i samråd med andra berörda myndigheter och andra aktörer, ta fram ett förslag på ett nationellt tematiskt kompetenscentrum för hållbart markbyggande i ett förändrat klimat.</p>	<p>Riksantikvarieämbetet: kulturmiljöfrågor Folkhälsomyndigheten & SVA: hälsofrågor Livsmedelsverket: dricksvattenförsörjning Jordbruksverket: jordbrukets vattenhushållning Statens geotekniska institut & andra berörda myndigheter: hållbart markbyggande</p>	<p>13 000 000</p>	<p>Uppmärksammar en felskrivning i konsekvensbeskrivningen på sidan 294, där det står att både Livsmedelsverket och Jordbruksverket får i uppdrag att bygga och driva ett nationellt kunskapscentrum för dricksvattenförsörjning. För Jordbruksverket föreslås väl ett kompetenscentrum för vattenhushållning i jordbruket? (EH) Istället för att formulera specifika åtgärder kopplade till dricksvatten så hänvisar utredningen till resultatet av dricksvattenutredningen, vilket kan anses vara en bra strategi för att undvika dubbelarbete. Det är dock viktigt att frågan får ett fortsatt stort utrymme och att man lyfter in de åtgärder som framkommer ur dricksvattenutredningen när den är klar. (AL)</p>
<p>Förslag 3:21: Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI får i uppdrag att, genomföra en rikstäckande kartläggning av grundskole-, gymnasium samt universitets- och yrkesutbildningar där klimatanpassningsperspektivet är eller bör vara en del av undervisningen, samt att baserat på detta ge rekommendationer till universitet och Skolverket.</p>	<p>Kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>

<p>Förslag 3:22 Tillsätt en särskild utredare med uppdrag att ge förslag på hur framtida arbete med anpassning till klimatförändringar kan och bör finansieras och hur ansvaret bör fördelas mellan stat, kommun och enskild. Utredningen bör även se över om samhällets försäkringsskydd i sin nuvarande utformning är tillräckligt för att klara av de skadestnader som kan följa av ett förändrat klimat och i vilken utsträckning det stimulerar klimatanpassning.</p>	<p>Ny statlig utredning</p>		<p>Det är viktigt att tydliggöra ansvarsfördelning på alla nivåer, från Staten, Region etc. till medborgare/fastighetsägare och utreda hur finansiering samt säkerställande av resurser kan lösas angående åtgärder för klimatanpassning. Klimatanpassning kräver bättre koordinering och tydliggörande av roller och ansvar både vertikalt mellan administrativa och politiska nivåer och horisontellt mellan sektorer. (MC)</p>
<p>Förslag 3:23 Anslaget för skydd mot naturolyckor (2:2) behålls, samt utökas fram till att nya finansieringsformer trätt i kraft. Regeringen ser över definitionen av vad medlen kan sökas för (nu begränsat till skydd mot översvämningar, ras och skred) så att även skydd mot andra typer av naturolyckor och eventuellt även andra typer av klimatanpassningsåtgärder kan finansieras.</p>	<p>MSB</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 7:1 Miljömålsberedningen bör få i uppdrag att tillsammans med den föreslagna nationella expertkommittén för klimatanpassning (förslag 3:4) utreda hur arbetet med ett klimatpolitiskt ramverk bör samordnas med arbetet med en svensk klimatanpassningsstrategi.</p>	<p>Miljömålsberedningen Ny nationell expertkommitté</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 7:2 Tillväxtverket får i uppdrag att, i samarbete med Jordbruksverket och Svenska ESF-rådet, sprida information om hur projektmedel från EU:s struktur och investeringsfonder kan användas för klimatanpassning.</p>	<p>Tillväxtverket Jordbruksverket Svenska ESF-rådet</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 7:3 Naturvårdsverket får i uppdrag att tillsammans med Tillväxtverket, Jordbruksverket och Svenska ESF-rådet och ansvariga departement utreda hur medel från olika EU-fonder kan användas mer effektivt i klimatanpassningssyfte och samordnas av förvaltande myndigheterna. Speciellt bör möjligheter till synergier mellan IP- projekt under LIFE-fonderna och ESI- fonderna uppmärksammas.</p>	<p>Naturvårdsverket Tillväxtverket Jordbruksverket Svenska ESF-rådet</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 7:4 Länsstyrelserna får inskrivet i sitt regleringsbrev för det samlade anslaget för klimatanpassning att de ska avsätta medel motsvarande en minst en heltidstjänst för att stärka ordförandegruppens samordningsfunktion med nationella myndigheter.</p>	<p>Länsstyrelserna</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 7:5 Länsstyrelserna få inskrivet i sitt regleringsbrev för det samlade anslaget för klimatanpassning att de ska etablera länsöverskridande nätverk i de fall det finns identifierade regionala frågor som kräver länsöverskridande samarbete.</p>	<p>Länsstyrelserna</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>

<p>Förslag 7:6 Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI får i uppdrag att tillsammans med kommuner och berörda regionala myndigheter ta fram förslag på nationella riktlinjer för framtagande av integrerade nationella planeringsunderlag för klimatanpassning. Uppdraget inkluderar att, tillsammans med länsstyrelser och Sveriges Kommuner och Landsting, ta fram förslag om ansvarsfördelning mellan nationell, regional och kommunal nivå. Uppdraget bör beakta arbetet inom initiativet Webbkatalog för Planeringsunderlag (WKP).</p>	<p>Kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI Kommuner Regionala myndigheter Länsstyrelserna Sveriges Kommuner och Landsting</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 7:7 Den nationella myndighet som får ansvar för upphandling (tillsvidare Konkurrensverket) får i uppdrag att ta fram kriterier för klimatanpassad upphandling inom Lagen för offentlig upphandling. Uppdrag bör inkludera att tillsammans med Boverket sprida kunskap till politiker och kompetens till kommunala upphandlare om kriterierna, samt om möjligheten att ställa krav på klimatanpassning inom ramen för Lagen om offentlig upphandling.</p>	<p>Upphandlingsansvarig myndighet (idag Konkurrensverket)</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 7:8 Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI får i uppdrag att kartlägga tillgång och behov av mötesplatser, med fokus på såväl offentliga aktörer, näringsliv och forskningsvärlden.</p>	<p>Kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 7:9 Regeringen utreder möjligheten att skapa en statlig fond för utveckling och implementering av klimatanpassningsteknik, med möjlighet att bistå med kapital, bidrag och villkorslån. Fonden kan eventuellt knytas till den gröna fond för miljöteknik som föreslås hanteras av Almi och Energimyndigheten. Den senare är tänkt att finansieras av strukturfonderna och ärendet ligger för närvarande för granskning och godkännande av EU-kommissionen.</p>	<p>Regeringen (Almi & Energimyndigheten)</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 7:10 Tillväxtverket får i uppdrag att, i samverkan med berörda offentliga och privata aktörer, anordna regelbundna nätverksaktiviteter för företag om klimatanpassning.</p>	<p>Tillväxtverket Berörda offentliga och privata aktörer</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 7:11 Boverket får i uppdrag att undersöka hur klimatanpassningsaspekter kan inkluderas inom plattformen för regeringsuppdraget Hållbara Städer.</p>	<p>Boverket</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 7:12 Boverket får i uppdrag att, i samverkan med Svensk försäkring och Sveriges Kommuner och Landsting, undersöka möjligheterna att försäkringsbranschen får en adjungerande roll kopplat till klimatanpassning vid kommunernas plan- och bygglovsprocesser. Uppdraget bör inkludera ett pilotprojekt mellan Svensk försäkrings medlemmar och några kommuner.</p>	<p>Boverket Svensk Försäkring Sveriges Kommuner och Landsting</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>

<p>Förslag 7:13 Kunskapscentrum för klimatanpassning vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut utreder, inom sitt befintliga uppdrag, svenska företags behov av generell länderinformation om konsekvenser av klimatförändringar i tredje land, samt lämpliga vägar att sprida denna information. Resultaten förmedlas till regeringen som baserat på detta underlag bedömer om uppdrag kring detta bör formuleras.</p>	<p>Kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 8:1 Med utgångspunkt från rapporteringen från uppdraget under 2015 tar regeringen beslut om beviljning av medel till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut för att utveckla en metod för beräkning av värsta möjliga korttidsnederbörd (skyfall).</p>	<p>SMHI <i>pågår?</i></p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 8:2 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, i samarbete med Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, får fortsatta medel till vägledning för skyfallskarteringar. Behovet (2015-2017) uppskattas till 8,3 miljoner kronor. Arbetet innefattar sammanställning och utveckling, identifiering och kartläggning av områden, samt framtagande av stöd.</p>	<p>MSB SMHI</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 8:3 Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut får i uppdrag att, tillsammans med Svenskt Vatten, ta fram förslag till ett system för insamling, kvalitetskontroll och fri publicering av VA-branschens högupplösta nederbördsdata med Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut som datavärd. Utvecklingskostnaderna uppskattas till cirka 7 miljoner kronor och den årliga driftkostnaden till 3 miljoner kronor.</p>	<p>SMHI Svenskt Vatten</p>	<p>7 000 000</p>	<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 8:4 Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut får i uppdrag att leda en kommitté med uppgift att ta fram en beräkningsmetod för dimensionering till skydd mot extrema havsnivåer. Arbetet ska i första hand ske i samarbete med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, samt utvalda länsstyrelser och kommuner. Kostnaden för att ta fram framtida medelvattenstånd för hela Sveriges kust beräknas till 3 miljoner kronor. Kostnaden att ta fram metodik för beräkning av dimensionerande vattenstånd för Sveriges kuststräckor beräknas till 5 miljoner kronor. Kostnaden att applicera metoden på Sveriges vattenståndsstationer beräknas till 1 miljon kronor.</p>	<p>SMHI MSB, Lst <i>pågår</i></p>	<p>9 000 000</p>	<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 8:5: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får finansiering från anslag 1:10 för att fortsätta arbetet med översvämningskarteringar, med en prognos på behov av 14 miljoner kronor per år för 2016 och 2017.</p>	<p>MSB</p>	<p>14 000 000</p>	<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>

<p>Förslag 8:6 Statens geotekniska institut får under 2016-2108 medel från anslag 1:10 till fortsatt ras-, skred- och erosionsriskkartering, metodutveckling, nyttiggörande och komplettering av utförda karteringar enligt myndighetens budgetunderlag för 2016-2018.</p>	SGI		<i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i>
<p>Förslag 8:7 Statens geotekniska institut får permanent ansvar för samordning av underlag som rör ras, skred och erosion inom ramen för den delegation för ras och skred, samt det myndighetsnätverk för stranderosion som myndigheten redan har.</p>	SGI		<i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i>
<p>Förslag 8:8 Statens geotekniska institut får i uppdrag att, tillsammans med Trafikverket, Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten, ta fram en handledning till kommuner och regionala myndigheter om naturanpassade erosionskydd. Kostnaden uppskattas till 1,2 miljoner kronor per år under tre år.</p>	SGI Trafikverket Naturvårdsverket HAV	1 200 000	<i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i>
<p>Förslag 8:9 S Statens geotekniska institut får i uppdrag att ta fram en plan för ett kunskapsprogram för strandnära byggande. Detta program bör integreras i verksamheten inom det förslagna kompetenscentrumet för hållbart markbyggande i ett förändrat klimat (kapitel 13.4.5).</p>	SGI		<i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i>
<p>Förslag 8:10 Det departementsöverskridande forumet (förslag 3:3) samarbetar vid omvärldsanalys och konfliktförebyggande arbete, kring ett vidgat säkerhetsbegrepp med hänsyn till indirekta effekter av klimatförändringar utanför Sverige. Som en del i detta säkerställs att indirekta effekter inkluderas i arbetet med ensvensk livsmedelsstrategi.</p>	Nytt departementsöverskridande forum		<i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i>

<p>Förslag 9:1</p> <p>Havs- och vattenmyndigheten får i uppdrag att tillsammans med berörda myndigheter:</p> <p>1. Ta fram vägledning för hur klimatförändringars påverkan på referensförhållanden ska hanteras inom vattenförvaltningen, samt ta fram metoder för att säkerställa att man i miljöövervakningen kan skilja mänsklig påverkan från effekter av klimatförändringar.</p> <p>2. Kopplat till åtgärdsprogrammet och åtgärdsarbetet inom vattendirektivet ta fram en nationell vägledning för hur klimatförändringar ska beaktas, samt hur klimatförändringar ska hanteras i den samhällsekonomiska analysen i havsmiljödirektivet och vattendirektivet.</p> <p>Hav- och Vattenmyndigheten bör inom ramen för sitt arbete med att ta fram en klimatanpassad åtgärdsstrategi under 2015 göra en kostnadsuppskattning för förslag 1 och 2 ovan, samt en analys av hur detta bör finansieras, när det bör göras och i samarbete med vilka.</p>	<p>HAV Övriga berörda myndigheter</p>		<p>Det är mycket positivt att frågan om förändrat klimat i vattenförvaltningsarbetet lyfts. Vägledning behövs som tydliggör hur klimatförändringar ska hanteras som påverkanskälla i de olika delarna av vattenförvaltningsarbetet. (AL)</p> <p>Det som anges på bl a sid 149-150 är viktigt. Till exempel tidsbegränsade tillstånd för vattenverksamhet är en förutsättning för att nå målet med vattendirektivet. (EH)</p> <p>När det gäller vattenuttag borde det ställas tydligare krav på vilken typ av vattenuttag man kan acceptera. T ex kan vattenuttagen komma att öka för att tillverka snö för att kunna förlänga skidsäsongen och är det i så fall rätt väg att lösa klimatförändringarna på? Kan det uppstå andra problem p g a vattenuttagen och hur påverkas vattenmiljön om man tidigare lägger och förlänger snösäsongen. (EH)</p> <p>Effekterna av klimatförändringarna behöver följas upp och fjällen är ett område där sannolikt effekterna på miljö och natur kommer att märkas först och tydligast. En ökad satsning på fjällövervakning (som omfattar både terrester, luft och akvatisk miljöövervakning) behöver därför göras för att vidareutveckla gemensamma metoder för övervakning och uppföljning i fjällområdet. För den akvatiska miljöövervakningen kan detta förslagsvis ingå i förslag 9:1 riktad mot Havs- och vattenmyndigheten. (AL)</p>
<p>Förslag 9:2</p> <p>Regeringen bör utreda ansvarsfrågan för tillsynsvägledning av enskilda dricksvattenanläggningar, bland annat med hänsyn till möjlig påverkan på anläggningarna av klimatförändringar.</p>	<p>Regeringen: ny utredning</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 9:3</p> <p>Boverket får i uppdrag att, tillsammans med Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, öka tillgången till vägledning och data som möjliggör planering av grön och blå infrastruktur i urban miljö, integrerat med andra aspekter.</p>	<p>Boverket Kunskapscentrum för klimatanpassning</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 9:4</p> <p>Boverket får i uppdrag att uppdatera sina allmänna råd från 1995 i skriften "Vatten i detaljplan" och även inkludera anpassning till ett framtida klimat.</p>	<p>Boverket</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 9:5</p> <p>Lantmäteriet får i uppdrag att undersöka möjligheten att utöka fastighetsregistret med information om läge i förhållande till sjöar, vattendrag och kust, och höjd över havet för byggnaders marknivå.</p>	<p>Lantmäteriet</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 9:6</p> <p>Boverket får i uppdrag att utreda byggnaders påverkan av klimatförändringar och se över bygg- och ändringsregler så de anpassas till förändrade klimatförutsättningar.</p>	<p>Boverket</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>

<p>Förslag 9:7 Boverket får tillsammans med Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning i uppdrag att, ta fram material för samt genomföra informationssatsningar riktade till hela kedjan av aktörer från politiker till fastighetsägare med syfte att tydliggöra risker, möjligheter till klimatanpassning i bebyggd miljö, samt olika aktörers ansvar. Möjligheten att vidareutveckla konceptet från VisAdaptTM med interaktiv visualisering bör undersökas. Uppdraget bör ske i samråd med övriga relevanta nationella myndigheter, länsstyrelser, kommuner samt relevanta branschorganisationer som Svensk Försäkring, Fastighetsägarna, Sveriges Byggindustrier och Svenskt Vatten.</p>	<p>Boverket Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning Relevanta branschorganisationer</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 9:8 Riksantikvarieämbetet får i uppdrag att ta fram en vägledning för hur kulturarvsaspekter bör integreras i klimatanpassningsarbetet inom andra berörda samhällsområden, på lokal och regional nivå. So en del av detta utökas VisAdaptTM till att omfatta information och råd anpassade för kulturhistoriskt värdefull bebyggelse.</p>	<p>Riksantikvarieämbetet</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 9:9 Riksantikvarieämbetet får i uppdrag att ta fram nationella riktlinjer i form av kategoriseringar och rankningar av objekt och miljöer som underlag till monetära värderingar (t.ex. av samhällsekonomiska förluster av kulturvärden).</p>	<p>Riksantikvarieämbetet</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 9:10 Riksantikvarieämbetet får i uppdrag att i samverkan med andra myndigheter utveckla förebyggande förvaltning för att begränsa klimatpåverkan och anpassa kulturarv till ett förändrat klimat genom verktyg inom t.ex. vård- och underhållsplanering.</p>	<p>Riksantikvarieämbetet Andra berörda myndigheter</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 9:11 Riksantikvarieämbetet får i uppdrag att i samverkan med länsstyrelserna vidareutveckla metoder för riskbedömningar av kulturarv som skadats genom olika typer av naturolyckor. Metoderna ska vara stöd till klimatanpassningsarbetet på regional och lokal nivå.</p>	<p>Riksantikvarieämbetet Länsstyrelserna</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 9:12: Statens veterinärmedicinska anstalt får i uppdrag att, i samverkan med andra myndigheter och Sveriges lantbruksuniversitet undersöka, hur animalieproduktionens djur i Sverige påverkas av värmestress avseende djurskydd och produktion.</p>	<p>SVA SLU Andra berörda myndigheter</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 9:13: Jordbruksverket får finansiering för att implementera de åtgärder för att förebygga och bekämpa växtskadegörare, inklusive förbättrade bevakningssystem, samt en nationell funktion för riskvärdering av växtskadegörare, som föreslås i rapporten "Vässa näringen". Dessutom bör en utökning ske av importkontrollen av plantor som Jordbruksverket ansvarar för.</p>	<p>Jordbruksverket</p>		<p>Länsstyrelsen vill poängtera att Jordbruksverkets uppdrag även bör innefatta en strategi för att förebygga, bekämpa och bevaka av växtskadegörare i norra Sverige, vilket saknas idag. (HA)</p>

<p>Förslag 9:14. Regeringen ger Jordbruksverket i uppdrag att i samarbete med Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut och andra berörda myndigheter, samt lantbruksnäringen undersöka potentialen och möjliga risker med att använda uppströms skogs- och jordbruksmark till kontrollerade översvämningsytor för att skydda nedströms tätbebyggda områden. Om slutsatsen från uppdraget är att lämpliga objekt kan definieras för kontrollerad översvämning som skydd för nedströms bebyggelse, med en potential som överstiger riskerna, bör ett uppföljande uppdrag ges med att ta fram en modell för att fondera eller föra över medel från kommuner till markägare för upplåtande av mark. Även möjligheten till investeringsmedel för klimatanpassning till jordbruket, som kombinerade bevattningsdammar, översvämningsdammar och växtnäringssällor bör utredas. Dessutom bör ansvaret för restaurering och underhåll av dikessystem tydliggöras.</p>	<p>Jordbruksverket SMHI Andra berörda myndigheter Jordbruksnäringen</p>		<p>I detta sammanhang vill vi understryka att det behöver göras kraftansträngningar på många Länsstyrelser för att tillgängliggöra (digitalisera?) de dikningsföretagen. Dessa juridiskt bindande dokument ligger ofta svårtillgängliga i arkiv och är svåra att hantera, med sina omfattande och ibland svårtolkade kartor är. Likväl är de en pusselbit som utgångspunkt i jordbrukets och skogsbrukens dikessystem. För detta tillgängliggörande behövs ett centralt initiativ och medel, gärna från Jordbruksverket. (HA)</p>
<p>Förslag 9:15 Regeringen ger Jordbruksverket, i samarbete med Statens Veterinärmedicinska anstalt, i uppdrag att analysera evakueringsbehov av djur i samband med lokala katastrofsituationer vid bränder/extremväder.</p>	<p>Jordbruksverket SVA</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 9:16 Regeringen bör, vid arbetet med en svensk livsmedelsstrategi, väga in klimataspekten genom hänsyn till dess effekter på svensk matproduktion. Såväl direkta effekter av klimatförändringar i Sverige som indirekta effekter av förändringar i övriga världen bör tas hänsyn till. Behov av ökad självförsörjningsgrad för att minska Sveriges sårbarhet för en förändrad världsmarknad på grund av klimatförändringar bör analyseras.</p>	<p>Regeringen</p>		<p>Samtidigt som behovet av ökad självförsörjningsgrad stiger, kommer påverkan av den svenska djurhållningen att förändras. Vi ser ökade antal sjukdomar som i ett varmare klimat kan spridas mellan människor och djur och dessutom en lavinartat ökande antibiotikaresistensutveckling. Länsstyrelsen är inom länet en nyckelaktör i kontrollen av smittsamma sjukdomar, livsmedelshygien, smittskydd och läkemedelsanvändning. Dessa aktiviteter kommer att behöva trappas upp. (JO)</p>
<p>Förslag 9:17. Sametinget får finansiering till att etablera ett stöd till samebyarna för deltagande vid olika samråd. Sametinget bör utforma stödet och avgöra hur det på bästa sätt kan komma samebyarna till del. Syftet är att stärka samebyarnas möjlighet till medverkan, kompetensutveckling och andra förberedelser för samrådsförfaranden.</p>	<p>Sametinget</p>		<p>Många av samebyarna har redan erfarenhet av hur samrådsprocesserna med olika näringar sker och det är viktigt att samebyarnas erfarenheter tas tillvara av Sametinget i framtagandet av stöd. Det är viktigt att beakta att det även inför och under samrådsprocesserna finns möjlighet till stöd i form av bl a juridisk kompetens till samebyarna eftersom många komplexa frågor kan diskuteras. (EH)</p>
<p>Förslag 9:18. Regeringen tillsätter en särskild utredning kring konsekvenser av att ta bort säsongsbegränsningarna på renbetesmarkerna</p>	<p>Ny statlig utredning</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 9:19 En katastroffond som förvaltas av Sametinget inrättas. Fonden är avsedd för tillfällen med klimatrelaterade svåra betesförhållanden. Fonden ska med kort handläggningstid kunna användas för exempelvis foder, transporter och övervakning. Fonden bör förvaltas av Sametinget.</p>	<p>Sametinget</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>

<p>Förslag 9:20 Livsmedelsverket får i uppdrag att i samarbete med Statens veterinärmedicinska anstalt undersöka förekomst av och risker med zoonotiska parasiter och patogener med hänsyn till ett förändrat klimat, med fokus på vad människan exponeras för zoonotiskt via födan.</p>	<p>Livsmedelsverket SVA</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 9:21 Jordbruksverket får i uppdrag att i samråd med Statens veterinärmedicinska anstalt och Havs- och vattenmyndigheten analysera fiskodlingens risker, sårbarheter och möjligheter i ett förändrat klimat.</p>	<p>Jordbruksverket SVA HAV</p>		<p>Spiller över på länsstyrelsens verksamhet som ska kontrollera hygien och läkemedelsanvändning. (JO)</p>
<p>Förslag 9:22 Havs- och vattenmyndigheten får i uppdrag att i samarbete med Jordbruksverket utreda hur hänsyn till klimatförändringar ska integreras i en hållbar fiskeförvaltning. Detta bör inkludera yrkesfisket, fritidsfisket, vattenbruk och fisketurism. Arbetet bör ligga till grund för myndigheternas sektoriella handlingsplaner (förslag 3:5).</p>	<p>HAV Jordbruksverket</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 9:23 Tillväxtverket får i uppdrag att främja sektorsöverskridande samarbete mellan besöksnäringen, forskare och myndigheter i makroregionala, nationella och lokala projekt och nätverk.</p>	<p>Tillväxtverket</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 9:24 Folkhälsomyndigheten får i uppdrag att, tillsammans med berörda myndigheter och i samråd med andra aktörer, ta fram en nationell handlingsplan kring hantering av sårbara grupper i samband med värmeböljor. Den bör inkludera riktlinjer samt identifiera behov av ny kunskap och beslutsstödsverktyg. Arbetet bör ske inom det föreslagna kompetenscentrumet för hälsa i ett förändrat klimat (kapitel 13.4.2).</p>	<p>Folkhälsomyndigheten Andra berörda myndigheter</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 9:25 Statens veterinärmedicinska anstalt får i uppdrag att bilda en samverkansgrupp för att förebygga effekterna av nya smittsamma sjukdomar på grund av ett förändrat klimat. Arbetet bör ske inom det föreslagna kompetenscentrumet för hälsa i ett förändrat klimat (kapitel 13.4.2).</p>	<p>SVA</p>		<p>Länsstyrelsen kontrollerar smittskyddet i livsmedelsproducerande djurbesättningar. Det kan alltså förväntas att arbetet kommer att ställa större krav på denna del av länsstyrelsens myndighetsroll. (JO)</p>
<p>Förslag 9:26 Folkhälsomyndigheten får i uppdrag att i samarbete med berörda myndigheter och samtliga landsting/regionförbund samt Sveriges Kommuner och Landsting, länens klimatsamordnare och folkhälsokommissionärer, kartlägga hur klimat och klimatförändringsaspekter och hälsa hanteras lokalt och regionalt. Detta bör ligga till grund för nationell handlingsplan kring klimat och hälsa (förslag 3:5) Uppdraget bör genomföras inom det föreslagna kompetenscentrumet för hälsa i ett förändrat klimat (kapitel 13.4.2).</p>	<p>Folkhälsomyndigheten Andra berörda myndigheter Samtliga landsting/regionförbund Sveriges kommuner och landsting Länens klimatsamordnare Folkhälsokommissionärer</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>

<p>Förslag 9:27</p> <p>Naturvårdsverket får ett tilläggsuppdrag till uppdraget att ta fram förslag till handlingsplan för grön infrastruktur på regional nivå. Tillägget innebär, att inkludera resultat från regeringsuppdraget om biologisk mångfald till följd av ett förändrat klimat. Syftet är att riktlinjer och genomförandeplan för länsstyrelsernas arbete med samordning och utveckling av regionala handlingsplaner för grön infrastruktur inkluderar klimatförändringsperspektivet.</p>	<p>Naturvårdsverket</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 9:28</p> <p>Länsstyrelserna får i uppdrag att samordna regional klimatanpassning med uppdraget att ta fram regionala handlingsprogram för miljömålen.</p>	<p>Länsstyrelserna</p>		<p>WHO anslår att upp emot 80% av alla nya smittsamma sjukdomar är zoonoser, dvs. sådana som kan spridas mellan människor och djur. Behov av ökade resurser (ramanslag) för att motverka djursjukdomar inom länet är nödvändigt att beakta. (JO)</p>
<p>Förslag 10:1</p> <p>För att förbättra Sveriges meteorologiska och hydrologiska instituts varningar vid extremsituationer krävs under 2015-2020 investeringar i radar (33 miljoner kronor).</p> <p>För att säkerställa bättre beredskap i samhället krävs förbättrade kommunikationslösningar med syfte att ge snabbare uppdateringar av väderläge vid extremväder, och möjlighet till tätare inhämtning av observationer (10-15 miljoner kronor).</p> <p>En kvalitetshöjning och förtätning av stationsnätet kräver uppgradering av befintliga och upprättande av nya meteorologiska automatstationer som underlag till bättre prognoser och varningar (25-30 miljoner), samt av det hydrologiska och oceanografiska stationsnätet som underlag till bättre prognoser och varningar (10-12 miljoner kronor).</p>	<p>SMHI</p>	<p>78 000 000</p>	<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 10:2</p> <p>Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut får i uppdrag att, tillsammans med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, länsstyrelser och kommuner, undersöka möjligheterna att ta fram ett rikstäckande system för konsekvensbaserade varningar för regional och/eller lokal nivå. Förslaget ska tydliggöra såväl nyttan, som olika aktörers roller och möjligheter att bidra till regionala/ lokala konsekvensbaserade varningssystem.</p>	<p>SMHI MSB Länsstyrelser Kommuner</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 10:3</p> <p>Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut får i uppdrag att redovisa behov av särskilda resurser för digitalisering av historiska databaser samt för kvalitetssäkring och återanalys av historiska klimatdata. Dessutom ska förslag lämnas på etableringen av ett antal representativa klimatstationer för långsiktig övervakning av klimatförändringar.</p> <p>Som del av uppdraget ska myndigheten uppskatta kostnader och lämna förslag till finansiering.</p>	<p>SMHI</p>		<p>Förslaget på etablering av ett antal representativa klimatstationer för långsiktig övervakning av klimatförändringar är bra, en ökad satsning på miljöövervakning kopplad mot klimatförändringar är av stor vikt. Klimatstationerna bör dock inte begränsas till att omfatta klimatdata utan också kompletteras med vatten- och luftkemiska parametrar för att följa förändringar av relevanta ämnen kopplat till ett förändrat klimat. Det finns också ett behov av att tydligt formulera vilket behov som finns av övervakning av råvattenkvalitet, vilka parametrar är viktiga att börja övervaka idag för att följa förändringar på lång sikt. Ett förslag formulerad kring detta skulle vara önskvärt. Behovet av råvattenprovtagning lyfts också på ett bra sätt under kapitel 9.1. (AL)</p>

<p>Förslag 10:4 Jordbruksverket och Skogsstyrelsen får i samarbete med andra aktörer i uppdrag att utreda möjligheterna och nyttan av att ta fram ett integrerat observationssystem för klimatrelaterade risker för skog- och jordbruksmark, Sveriges lantbruksuniversitet får i uppdrag att analysera dessa systems data med syfte att identifiera kopplingar till klimatvariationer, samt föreslå eventuella förbättringar av systemen för att öka dess potential att användas som indikatorer för effekter av klimatförändringar.</p>	<p>Jordbruksverket Skogsstyrelsen Andra aktörer</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 10:5 Statens geotekniska institut får, som en del av sin myndighetsinstruktion att ansvara för stabilitetsförhållanden i Göta älv, i uppdrag att bygga ut systemet för övervakning av grund- och porvattentryck längs Göta älv. Den föreslagna Göta älv delegationen får i ansvar att planera och förvalta systemet</p>	<p>SIG Göta älv delegationen</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 10:6 Folkhälsomyndigheten får i samarbete med Socialstyrelsen och Statens veterinärmedicinska anstalt i uppdrag att utreda möjligheterna och nyttan av ett integrerat observationssystem för klimatrelaterade hälsorisker. I uppdraget ingår att identifiera hur nuvarande observationssystem kan integreras och hur övervakningen bör utökas. I uppdraget bör även ingå att utvärdera möjligheten att använda dessa systems data för att analysera kopplingar till klimatvariabilitet och klimatförändringar, samt föreslå eventuella förbättringar av systemen för att öka dess potential att användas som indikatorer för effekter av klimatförändringar. Uppdraget bör genomföras inom det föreslagna kompetenscentrumet för hälsa och klimat (se kapitel 13.4.2).</p>	<p>Folkhälsomyndigheten Socialstyrelsen SVA</p>		<p>Länsstyrelsen har ansvar för att ta emot, bearbeta och kommunicera anmälningspliktiga sjukdomar till övriga aktörer (Folkhälsomyndigheten, Jordbruksverket, smittskyddsläkaren, kommuner). Denna passiva övervakning bör alltså ingå i övervakningssystemet för klimatrelaterade hälsorisker. (JO)</p>
<p>Förslag 10:7 Riksantikvarieämbetet får i uppdrag att identifiera typbyggnader med geografisk och åldersmässig spridning för årlig innekontroll, mätningar och tillståndskontroller. Detta uppdrag bör följas av finansiering för långsiktig övervakning. Dessutom får Riksantikvarieämbetet i uppdrag att ta fram informationsmaterial om hur lokala krafter, inom till exempel kyrkan och hembygdsföreningar, kan förebygga skador på kulturarv genom okulär besiktning. Riksantikvarieämbete får ansvar för och följa upp en datas dit resultaten från besiktningarna kan rapporteras. Avsikten med databasen är att ligga till grund för analyser av tillstånd och förändringar av klimatrelaterade skador.</p>	<p>Riksantikvarieämbetet</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 10:8 Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut får i uppdrag att komplettera klimatscenariotjänsten på webben med hydrologiska nedskallningar med RCP scenarier. Dessutom bör tjänsten även leverera data i form av GIS-skikt, i linje med önskemål från länsstyrelserna.</p>	<p>SMHI</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>

<p>Förslag 11:1</p> <p>För att underlätta användningen av Lantmäteriets geografiska data bör dagens avgiftsfinansiering ersättas med en anslagsfinansiering vilket möjliggör avgiftsfri användning utan begränsande användningsvillkor, som stöd till bland annat klimatanpassningsarbete.</p> <p>Kostnaden för att tillhandahålla Lantmäteriets geografiska information och adresser (inte någon annan fastighetsinformation) kostnadsfritt till användare, beräknas till ca 100 miljoner kronor per år för nuvarande produktportfölj. Den beräknade summan motsvarar de licensintäkter som Lantmäteriet i dag tar in, från användare, för att finansiera ajourhållning, lagerhållning och distribution.</p> <p>Eftersom nyttan inte bara kommer klimatanpassning till gagn utan även övrig planeringsverksamhet bör kostnader fördelas så att detta reflekteras. Förslaget innebär en samhällsekonomisk vinst för bland annat kommuner</p>	Lantmäteriet	100 000 000	Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15
<p>Förslag 11:2</p> <p>Svensk geoprocess får ytterligare finansiering med 2 miljoner kronor under 2015-2016 med syfte att möjliggöra den grad av samverkan mellan olika aktörer som krävs för att uppnå målen i Svensk geoprocess. Eftersom detta kommer att gynna klimatanpassningsarbete föreslår vi att medel tas från anslag 1:10.</p>	Svensk geoprocess	2 000 000	Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15
<p>Förslag 11:3</p> <p>Sveriges geologiska undersökning får i uppdrag att, i samråd med Statens geotekniska institut, komplettera befintliga geologiska underlag med information som krävs för de skred- och riskanalyser som beskrivs i kapitel 11.4. Kostnaden uppskattas till 15 miljoner kronor för undersökningar på land och 15 miljoner kronor för maringeologiska undersökningar. Arbetet bör slutföras år 2020.</p>	SGU SGI	30 000 000	Detaljerad hydrogeologisk information är av stor vikt för att kunna bedöma risken för påverkan på dricksvattenförsörjningen. I Norrland saknas sådan detaljerad information i många områden vilket gör att bedömningar blir svåra att göra med någon säkerhet. Förslag 11:3 föreslås därför kompletteras med utökade hydrogeologiska undersökningar i områden identifierade som viktiga för dricksvattenförsörjningen där sådan undersökning saknas. Detta skulle också positivt bidra till omställningen från ytvatten till grundvatten för att få en säkrare dricksvattenförsörjning. (AL)
<p>Förslag 11:4</p> <p>Statens geotekniska institut får fortsatt finansiering för skredriskartering och kartering av sårbarhet för stranderosion för Skånes kustkommuner, andra relevanta kustkommuner och de mest utsatta vattendragen. Finansiering bör ske inom ramen för anslag 1:10 (klimatanpassning).</p>	SGI		Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15
<p>Förslag 11:5</p> <p>Lantmäteriet får finansiering för färdigställande av höjddatabasen, samt långsiktig finansiering för ajourhållning så att databasen behåller en god och känd kvalitet.</p> <p>Kostnaden för att slutföra uppbyggnaden av höjddatabasen, uppskattas till 30 miljoner kronor 2016 och 20 miljoner kronor 2017. Efter 2017 bedöms kostnaden uppgå till i genomsnitt cirka 10 miljoner kronor per år för förvaltning och ajourhållning av databasen.</p>	Lantmäteriet	50 000 000	Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15

<p>Förslag 11:6</p> <p>Naturvårdsverket får i uppdrag att i samråd med Lantmäteriet, Jordbruksverket och Skogsstyrelsen utreda de tekniska och ekonomiska förutsättningarna för att producera och ajourhålla en Sverigetäckande vegetations- och marktäckedatabas.</p> <p>Kostnader för en första kartering uppskattas till 11 miljoner kronor, därefter till 2.5 miljoner kronor per år för ajourhållning.</p> <p>Samverkan bör ske med Lantmäteriet kring en fördjupad analys av såväl innehåll som tillgången till bild- och höjddata, samt finansiella och tekniska förutsättningar för att producera och ajourhålla databasen, där även kostnaderna för en rikstäckande ytmodell som ajourhålls inkluderas.</p>	<p>Naturvårdsverket Lantmäteriet Jordbruksverket Skogsstyrelsen</p>	<p>11 000 000</p>	<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 11:7</p> <p>Lantmäteriet får finansiering för arbete med digitaliseringen av det historiska flygbildsarkivet, samt framtagande av Sverigetäckande ortofoton för referensår. Finansiering bör ske från anslagsmedel för såväl klimatanpassning som för andra samhällsplaneringsändamål.</p> <p>Lantmäteriets kostnader för digitalisering av flygbilder uppskattas till 8-9 miljoner kronor per år. Kostnader för framtagande av Sverigetäckande ortofoton för referensåren 1945, 1960, 1975 och 1990 bedöms till drygt 3 miljoner kronor per år fram till och med år 2028. Kostnader är delvis finansierade för år 2015, men ännu ofinansierad för år 2016 och framåt.</p>	<p>Lantmäteriet</p>	<p>11 000 000</p>	<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 11:8</p> <p>Socialdepartementet och Miljö- och energidepartementet uppmärksammar i sitt anslagsarbete behovet av finansiering med ytterligare 17 miljoner för slutförande av det rikstäckande hydrografinätverket.</p> <p>Lantmäteriet och Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut får i uppdrag att utreda hur förbättringsarbetska ske och finansieras, efter att projektet är slutfört.</p>	<p>Socialdepartementet Miljö- och energidepartementet Lantmäteriet SMHI</p>	<p>17 000 000</p>	<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 11:9</p> <p>Lantmäteriet får finansiering för de 6 miljoner per år som bedöms som nödvändiga som grundanslag för arbetet med att ta fram geodata i 3D. En viss del bör tas från klimatanpassningsanslaget. Geodata i 3D är dock även av betydelse för andra verksamheter, som exempelvis skogsbruk, fastighetsförvaltning, väg- och järnvägsprojektering och lantmäteriförrättningar.</p> <p>Forskningsråd och myndigheter som bidrar med forskningsanslag för klimatanpassning bör finansiera utveckling av visualiseringsbaserade metoder och verktyg för såväl planering som för medborgardialoger.</p>	<p>Lantmäteriet</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 11:10</p> <p>Regeringen utvärderar om sekretessen kring bottentopografi kan upphävas för grunda kustnära områden, med syfte att underlätta klimatanpassning i kustnära områden.</p>	<p>Regeringen</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>

<p>Förslag 11:11 Sjöfartsverket får, i samverkan med Sveriges geologiska undersökning, Statens geotekniska institut, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, Havs- och vattenmyndigheten och Lantmäteriet från och med 2016, anslagsfinansiering för ett kustzoneringsprogram, med syfte att kartera Sveriges grunda vatten i såväl kustzonen som för insjöar och vattendrag från strandlinjen ner till cirka 10 meters djup.</p>	<p>Sjöfartsverket SGU SMHI SGI HAV Lantmäteriet</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 11:12 Rymdstyrelsen får ansvar för nationell samordning av Copernicus, samt mer operativt ansvar för fjärranalysanvändningen än vad som hittills har gällt för myndigheten. Rymdstyrelsen tilldelas resurser för att genomföra åtagandet. Resursbehovet för etablering, drift, utbildning och information utreds för närvarande. Berörda myndigheter får därför återkomma till frågan om samhällsekonomiska konsekvenser och förslag till finansiering.</p>	<p>Rymdstyrelsen</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 11:13 Nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI får i uppdrag att främja Copernicus-användningen inom svensk klimatanpassning. Arbetet ska samordnas med berörda myndigheter och dra nytta av etablerade nätverk såsom myndighetssamverkan Copernicus och Nationell plattform för naturolyckor.</p>	<p>Kunskapscentrum för klimatanpassning vid SMHI</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>
<p>Förslag 12:1 Nationella forskningsfinansiärer, som Formas, Myndigheten för samhällskydd och beredskap, Mistra och VINNOVA, som finansierar klimatanpassningsforskning, får i uppdrag att ta fram en plan för hur såväl finansiering som vetenskaplig meritering kan säkerställas för de forskare som en del av sin karriär agerar som kunskapsmäklare. Detta bör även uppmärksammas i regeringens arbete med forskningspropositionen för 2017-2020.</p>	<p>Nationella forskningsfinansiärer</p>		<p><i>Se övergripande synpunkter och förslag i Yttrande 2015-06-15</i></p>